

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Mykolo Romerio universiteto
STUDIJŲ PROGRAMOS
Socialinis darbas su vaikais ir jaunimu
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Doc. dr. Rūta Butkevičienė

Grupės nariai: Doc. dr. Dalija Snieškienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Socialinis darbas su vaikais ir jaunimu
Studijų sritis	Socialinių mokslų studijų sritis
Studijų kryptis (šaka)	Socialinis darbas
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	nuolatinė (1,5 m.); iššestinė (2 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	90 ECTS
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Jungtinis socialinio darbo magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir numnatomai studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara	5
2.3. Personalias	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
2.4. Materialieji ištekliai.....	Klaida! Žymelė neapibrėžta.
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	7
2.6. Programos vadyba.....	8
III. REKOMENDACIJOS.....	8
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	8

I. ĮŽANGA

Vertinimui teikiama Mykolo Romerio universiteto (MRU) Socialinių technologijų fakulteto ir Rygos Stradina universiteto (RSU) ketinama vykdyti jungtinė antrosios pakopos studijų programa „Socialinis darbas su vaikais ir jaunimu“ (toliau bus vadinama Programa). MRU šiuo metu vykdo dvi antrosios pakopos socialinio darbo studijų programas - „Socialinis darbas“ ir „Vaiko teisių apsauga“. RSU vykdoma socialinio darbo antrosios pakopos studijų programa. Ketinamos vykdyti studijų programos aktualumas grindžiamas Europos jaunimo socialinės politikos strategijomis, Lietuvos socialine politika, atliktais tyrimais, Latvijos darbo rinkos tyrimo rezultatais.

Vertinimui pateiktas Programos aprašas anglų kalba ir 9 priedai. Programos vertinimo išvados parengtos remiantis ketinamos vykdyti studijų programos apraše pateikta bei vizito į MRU gauta informacija.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Studijų programos tikslai yra aiškiai įvardinti. Programos tiksluose nurodoma, kad programa rengs specialistus gebančius (i) tarpkultūriniame lygmenyje dirbti su vaikais ir jaunimu, (ii) atlikti mokslinius tyrimus, (iii) organizuoti socialinį darbą ir paslaugų teikimą. Studijų programos apraše pažymėta, kad programa orientuota į praktiką ir į mokslinius tyrimus. Susitikimo su socialiniais dalininkais ir pokalbio su RSU atstovais metu paaiškėjo praktinio socialinio darbo su vaikais, jaunimu ir šeima specializacijos poreikis.

Studijų programos rezultatai yra pateikti laikantis studijų pakopos studijų rezultatų aprašymo struktūros.

Programos išskirtinumas yra tas, kad Programa įtrauks daugiau dėstytojų, turinčių įvairesnių kompetencijų ir patirties, taip pat, suteiks galimybę studentams pažinti kitų šalių socialinio darbo praktikos specifiką ir perimti gerąją darbo su vaikais ir jaunimu praktiką.

Studijų programos tikslai pagrįsti visuomenės poreikiais: programos rengėjai atskleidė Europos socialinėje politikoje akcentuojamą dėmesį jaunimo klausimams ir problemoms. Programos rengėjai pateikia Lietuvoje atliktų tyrimų rezultatų interpretacijas, sakydami, kad trūksta kvalifikuotų socialinių darbuotojų darbui su vaikais, jaunimu, socialinės rizikos šeimomis, pabėgėliais (2.1). Viena, atlikti tyrimai tiek moksliniu tiek politikos formavimo požiūriu yra gana „seni“. Galimybių studija, kurią 1.1. priede pateikia rengėjai, atskleidžia kokių kompetencijų trūksta specialiniams darbuotojams, dirbantiems su jaunimu. Tačiau šios galimybių studijos rezultatai nepagrindžia pačių specialistų trūkumo. Socialiniai dalininkai vizito metu atsakė, kad jų atstovaujamosiose įstaigose šiuo metu socialinių darbuotojų netrūksta, tačiau labai reikia paslaugų vaikams, jaunimui ir šeimoms, tuo tarpu valstybė neskiria lėšų įdarbinti reikiamą kiekį kvalifikuotų specialistų šioms paslaugoms teikti ir plėtoti. Vienas iš socialinių dalininkų pažymėjo, kad Lietuvoje yra parengta apie 500 darbuotojų darbui atviruose jaunimo centruose. Tačiau jiems sunku rasti darbą. Lietuvos darbo biržos duomenimis yra socialinių darbuotojų perprodukcija.

Apraše pastebima (2.2), kad Latvijoje egzistuoja aukštos kvalifikacijos socialinių darbuotojų trūkumas. Neaišku kokioje srityje dirbančių darbuotojų trūksta. RSU atstovai pokalbio metu akcentavo, kad darbas su vaikais ir jaunimu yra prioritetinga Latvijos socialinės politikos kryptis.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai iš esmės atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį. Neaišku, koks yra esminis skirtumas tarp studijų rezultatų, orientuotų į tiriamąjį darbą (lentelėje Nr. 1.1.1 įvardinti du studijų rezultatai orientuoti į tiriamąjį darbą, tačiau neaišku koks yra esminis skirtumas tarp šių rezultatų). Studijų rezultatuose, kaip specialieji gebėjimai, nėra įvardinti socialinio darbo su šeima aspektai. Darbo su šeima aspektai įvardinti kai kurių dalykų siekiniuose, tačiau socialiniame darbe pagalba vaikams neatskiriama nuo pagalbos visai šeimai, todėl *šeima* turėtų būti įvardinama ir programos studijų rezultatuose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: 1. Programos rengėjai, pagrįsdami ketinamos vykdyti studijų programos poreikį, pademonstravo savo žinias ir įdirbį analizuojant jaunimo socialinės politikos klausimus tiek Lietuvos tiek Europiniame kontekste. 2. Mokslinio darbo rengimui skiriama programos apimtis ir dalykų išdėstymo logika rengiant baigiamąjį darbą suteikia galimybę studentui nuosekliai įgyti mokslinio darbo rengimo įgūdžių, o studijų programai – pasiekti studijų rezultatus, orientuotus į mokslinį tiriamąjį darbą.

Silpnybės: 1. Programos studijų rezultatuose neminima šeima, kaip neatskiriama pagalbos vaikui sistemos dalis. 2. Silpnokai pagrįstas šios specializacijos socialinių darbuotojų trūkumas Lietuvos kontekste.

2.2. Programos sandara

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus, ją sudaro 90 ECTS – iš jų teorijai skirta 48 ECTS, praktikai 6 ECTS ir tiriamajam darbui 36 ECTS, pasirenkamieji dalykai sudaro 18 ECTS.

Į teisės aktų, kuriais vadovaujantis buvo rengiama programa, sąrašą, yra įtrauktas socialinio darbo studijų krypties reglamentas, kuris taikomas pagrindinių studijų programoms. Svarbu, kad programos rengėjai, rengdami šį ketinamos vykdyti studijų programos aprašą, rėmėsi ir 2012 m. parengtu studijų krypties aprašu (nors jis ir neįtrauktas į teisinių dokumentų sąrašą).

Dauguma dalykų atitinka antrąją studijų pakopą. Pvz., „Teoriniai socialinio darbo modeliai“, „Lyginamoji Europos socialinė politika“, „Interaktyvūs metodai su vaikais ir jaunimu“, „Tarpkultūrinis tarpininkavimas“, suteikia studentams naujų žinių ir gebėjimų darbui su jaunimu.

Apraše pateiktame studijų plane numatyti trys papildomi dalykai (viso 18 ECTS) tiems studentams, kurie nėra baigę pirmosios pakopos socialinio darbo studijų. Studijų dalykų aprašuose („Socialinio darbo teorija ir praktika“ ir „Socialinio darbo metodologija“) (priedas 2.1) savarankiško darbo užduotyse numatyta, jog studentai turės daryti prezentacijas ir grupines diskusijas, tačiau tam nenumatytos kontaktinės valandos (paskaitoms ar seminarams), kurių metu šios užduotys būtų atliekamos ir pristatomos. „Socialinio konsultavimo“ dalyke numatytos 4 val. supervizijai ir 8 val. praktikai, tačiau neaišku, kas yra vadinama praktika ir koks jos turinys. Kitų šio dalyko temų studijoms kontaktinės valandos apskritai nenumatytos.

Programa numato suteikti socialinio darbo kvalifikacinį laipsnį. Programos pavadinimas ir tikslas taip pat orientuoti į socialinio darbo studijų kryptį. Aprašo dalyje 2.2. Programos rengėjai rašo, kad ši Programa yra tarpdisciplininė, apjungianti socialinį darbą, pedagogiką, edukologiją ir t.t. Detaliau išanalizavus Programos turinį, atsiskleidžia, kad studijų programoje trūksta privalomų dalykų, orientuotų į socialinį darbą. Numatytų privalomų dalykų turinys apima jaunimo karjeros galimybes, užimtumą, mokymosi motyvaciją, tarpusavio bendravimą, socialinių kompetencijų ugdymą. Visi šie aspektai atitinka socialinio pedagogo veiklos turinį

nurodytą LR Švietimo ir mokslo ministro įsakyme 2009 gruodžio 30 d. Nr. 2819) ir Socialinio pedagogo rengimo standartą (2008).

Dalykai, kurie tiesiogiai atitinka socialinio darbo veiklos lauką – „Socialinis darbas su šeima“ ir „Vaikų ir jaunimo elgesio biopsichosocialiniai aspektai“ – yra pasirenkamųjų dalykų sąrašė, taigi, gali būti, kad studentai šių dalykų apskritai nestudijuos. Socialiniai dalininkai susitikimo metu akcentavo, kad socialiniam darbui su vaikais ir jaunimu reikalingi specialistai, turintys specifinių žinių ir gebėjimų vaikų ir jaunimo krizių intervencijai, socialiniam darbui su rizikos šeimomis, darbui su įvairiomis vaikų ir jaunimo priklausomybėmis, potrauminei pagalbai, darbui su negalia turinčiais vaikais ir jaunimu. Susitikimo metu buvo akcentuojama, kad vaikų ir jaunimo srityje dirbantieji turėtų žinoti tam tikrų amžiaus tarpsnių normalios ir sutrikusios raidos bei lyčių ypatumus nacionaliniame ir tarpkultūriniame kontekste. Tiek socialiniai dalininkai tiek RSU atstovai pabrėžė žinių ir gebėjimų su šeima, kaip sistema, svarbą.

Programoje yra skiriama pakankamai kreditų moksliniam tiriamajam darbui. Programos rengėjai aiškiai ir nuosekliai atskleidžia baigiamojo darbo rengimo logiką.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: Studijų programos apimtis, skirta moksliniams tyrimams yra pakankama, struktūra aiškiai pateikta.

Silpnybės: 1. Kontaktinio ir savarankiško darbo valandų paskirstymas papildomų dalykų aprašuose nesuteikia galimybių studentams įgyti reikiamų gebėjimų, įgyvendinti pateiktas užduotis ir už jas atsiskaityti. 2. Į praktinį socialinį darbą (ypatingai į darbą su šeima) orientuoti dalykai numatyti pasirenkamųjų dalykų sąrašė.

2.3. Personalas

Kaip teigiama Programos apraše, Programos vykdymui pasitelkiamas pakankamos apimties ir kvalifikacijos personalas: 4 profesoriai, 13 docentų ir 4 podoktorantūros asmenys, kurie turi praktinio darbo su vaikais ir jaunimu patirtį. Proporcingai programos mokymo struktūrai yra numatyta Lietuvos ir Latvijos dėstytojų proporcija - abu universitetai skiria didelį dėmesį dėstytojų kompetencijų didinimui, jų kvalifikacijos kėlimui. Programos apraše programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus.

Visų dėstytojų, planuojančių dirbti šioje programoje kvalifikacija yra aukšta ir pakankama.

Programoje numatomas dėstytojų skaičius yra pakankamas, nes dauguma dėstomų dalykų dalinasi po du ir daugiau dėstytojų. Tai palengvina studentų individualaus konsultavimosi galimybes. Kadangi neaišku, kiek studentų planuojama priimti į iššestines studijas ir kaip šių dėstytojų krūviai pasiskirsto dėstant kitose studijų programose, koks dėstytojų užimtumas vykdant mokslinius tyrimus, tvirtinti, jog dėstytojų skaičius pakankamas rezultatams pasiekti, negalima.

Visi numatomi Programos dėstytojai yra aktyvūs mokslinėje srityje, dalyvauja mokslinėse konferencijose, publikuoja mokslinius straipsnius. Išanalizavus pateiktus mokslinių publikacijų aprašus matyti, kad daugumos dėstytojų tyrimai ir publikacijos yra daugiau susiję su pedagogika arba edukologija, sociologija ir socialine politika, medicina, filosofija, o ne su socialiniu darbu.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: Numatomas dirbti šioje studijų programoje presonalas yra gausus, pakankamai aukštos kvalifikacijos, aktyvus mokslinėje veikloje.

2.4. Materialieji ištekliai

Programos apraše pristatoma bendros MRU vykdomoms studijoms ir mokymuisi skirtos patalpos, jų apimtys ir vietų gausa. RSU universito pristatyme tokios informacijos nėra, tačiau galima tikėtis, kad abu universitetai šios Programos dieninių studijų programos studentams (15 asmenų) turi pakankamai patalpų. Vizito į MRU metu paaiškėjo, kad yra puikios sąlygos studentams mokytis: Bibliotekos darbo laikas priderintas prie studentų poreikių, puikios sąlygos darbui grupėse ir individualiai. Abu universitetai pasižymi gausiais bibliotekų ir prenumeruojamų bazių ištekliais.

Susitikimas su socialiniais dalininkais parodė, kad MRU vyksta intensyvus bendradarbiavimas su įvairaus pobūdžio paslaugas teikiančiomis organizacijomis ir įstaigomis. Šių įstaigų atstovai yra pasirengę priimti studentus praktikai, yra atviri ir aktyvūs siekiant užtikrinti studentams mokymosi galimybę praktikos vietose.

Studijų dalykų aprašuose pateikiami labai gausūs šaltinių aprašai, kurie yra tinkami studijuoti nurodomus dalykus ir gali būti prieinami universitetų bibliotekose. Vadovėliai, pateikiami dalykų aprašuose, yra prieinami per elektronines prenumeruojamas bazines ir prieinama su slaptažodžiais iš namų. Projekto metu parengti leidiniai prieinami e-books pavidalu.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: Abu universitetai, besirengiantys vykdyti šią studijų programą, plėtoja savo išteklius, reikalingus studijoms: bibliotekos gausios išteklių knygų, žurnalų ir prenumeruojamų mokslinių bazių apimtimis, yra sukurti intensyvūs universiteto ir socialinių dalininkų ryšiai studentų praktikos organizavimui. MRU turi pakankamas patalpas studentams ir kompiuterinės technikos prienamumą. RSU universitete pagrindinių studijų vadovėlių ir mokslinių bazių prienamumas taip pat pakankamas.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Programos rengėjai numatė individualių studijų galimybes dirbantiems studentams (6.3). Pункte 6.4 yra aiškiai pateiktos studentų finansinės atsakomybės. Kadangi Programa rengiama ir teikiama projekto rėmuose, vizito metu paaiškėjo, kad MRU studentams pirmaisiais Programos įgyvendinimo metais didelė dalis finansinių išlaidų bus padengiama projekto lėšomis. Programos rengėjai susitikimo metu pateikė MRU strategiją apie esamo tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimą, siekiant dėstytojų ir studentų mainų programas panaudoti šios Programos įgyvendinimui.

Į šią studijų programą bus priimami baigę socialinių mokslų srities bakalauro studijas. Priėmimo į Programą sąlygos pateiktos internetinėje aplinkoje adresu <http://socialwork.lt> ir MRU internetiniame puslapyje. Priėmimo sąlygos yra suderintos tarp MRU ir RSU.

Programoje numatoma taikyti įvairius pažangius studijų metodus, tokius, kaip virtualios diskusijos, grupinis darbas, distanciniai mokymosi metodai, refleksijos, diskusijos, debatai, kurie skatina studentų komunikacinius, savęs ir kitų pažinimo gebėjimus. Studijos užsienio kalba suteikia studentams galimybę veikti ir tobulėti lokaliame ir globaliame kontekstuose.

Visų studijų dalykų vertinimas atliekamas taikant kaupiamojo balo sistemą, į kurią įeina įvairiais mokymosi metodais sukurtų žinių ir gebėjimų vertinimo būdai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės: 1. Studijų programoje yra taikomi įvairūs, pažangūs studijų metodai. 2. Programos apraše aiškiai įvardintos studentų finansinės atsakomybės. 3. Universitetas numatė būdus, kaip panaudoti esamas tarptautinio bendradarbiavimo galimybes šiai Programai įgyvendinti.

2.6. Programos vadyba

Programos apraše aiškiai pateikta MRU studijų kokybės užtikrinimo struktūra - pažymima, kad RSU turi tarptautinį kokybės vadybos pažymėjimą (ISO standartą). RSU internetiniame puslapyje yra pateikta informacija apie konfliktų, problemų sprendimo vadybą, studijų koordinavimą. Ketinamos vykdyti studijų programos kokybei užtikrinti bus formuojamas studijų programos komitetas, sudarytas iš abiejų universitetų atstovų. Kaip rašoma apraše, kiekviename universitete bus koordinatoriai, atsakingi už studijų programą. Studijų programos komiteto pirmininkas bus koordinuojančio (MRU) universiteto atstovas. Apraše įvardinta, kad komitete bus du studentų atstovai.

Programos apraše pažymima, kad socialiniai dalininkai dalyvaus ketinamos vykdyti studijų programos veikloje (i) dalindamiesi savo patirtimi ir nuomone konferencijose, seminaruose, (ii) vadovaudami studentų praktikai. Socialiniai dalininkai, bus kviečiami į studijų programos komiteto posėdžius.

Studijų programos kokybės užtikrinimo priemonės yra pakankamos. Studijų programos komiteto posėdžiai planuojami rengti kartą per du mėnesius.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Programos apraše aiškiai aprašyta ketinamos vykdyti studijų programos vadyba.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Programos rengėjams rekomenduojame peržiūrėti studijų rezultatus, ir, atsižvelgiant į programos specializaciją, įvardinti studijų rezultatus, apimančius specifinius socialinio darbo su šeima, klausimus.

3.2. Dalykai „Socialinis darbas su šeima“ ir „Vaikų ir jaunimo elgesio biopsichosocialiniai aspektai turėtų būti privalomų dalykų sąraše, kaip tiesiogiai susiję su socialiniu darbu vaikų ir jaunimo srityje.

3.3. Patikslinti papildomų studijų dalykų aprašus, peržiūrint kontaktinio ir savarankiško darbo valandų paskirstymą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Mykolo Romerio universiteto ketinama vykdyti jungtinė magistro studijų programa *Socialinis darbas su vaikais ir jaunimu* vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	2
2	Programos sandara	2
3	Personalas	4
4	Materialieji ištekliai	4
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6	Programos vadyba	4
	Iš viso:	19

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:

Doc. Rūta Butkevičienė

Grupės nariai:

Doc. Dalija Snieškienė